

7. «А ви потім ідете за нами». Культурні коди Оксани Мась//
URL:<https://pragmatika.media/a-vi-potim-idete-za-nami-kulturni-kodi-oksani-mas/>

Пустяк Світлана,
викладачка Дитячої музичної школи № 2
ім. В. П. Шаповаленка (м. Полтава)

ФОРМУВАННЯ ПОЧАТКОВИХ НАВИЧОК ГРИ НА БАНДУРІ УЧНІВ МИСТЕЦЬКИХ ШКІЛ

***Анотація.** У статті висвітлені питання формування виконавського апарату учнів мистецької школи у класі бандури; доводиться важливість застосування технічних вправ для формування технічної майстерності учнів.*

***Ключові слова:** технічна майстерність, інструктивний матеріал, технічні навички, Технічні вправи.*

Виховання технічної майстерності музиканта-виконавця є однією з найскладніших ланок музичної педагогіки та виконавства, а сучасна методика роботи над технікою бандуриста має ще багато прогалин.

Технічні ж вимоги до виконавців на бандурі особливо зросли за останні роки. Твори сучасних композиторів М. Дремлюги, К. Мяскова, В. Зубицького, М. Стецюна, А. Найденка та І. Найденка, Ю. Олійника, а також переклади для бандури творів композиторів різних епох та стилів примушують виконавців шукати нових засобів у роботі над технікою для звукової реалізації художніх образів при інтерпретації такого оригінального репертуару. Виконання музичного твору передбачає володіння відповідними технічними навичками та реалізацію ідейно-художнього змісту твору.

Засвоєння початкових навичок гри на бандурі повинно проходити на художньому матеріалі (зокрема, використовуючи народні мелодії), а пізніше закріплюватися у вправах та етюдах. Впродовж навчання слід обов'язково ознайомлювати учня з правильною постановкою ігрового апарату, яка в свою

чергу, стане, основою якісного та виразного звуку. Плануючи роботу з учнем, педагог, насамперед, зобов'язаний враховувати його індивідуальні особливості та доцільність того чи іншого матеріалу на даному етапі розвитку техніки молодого виконавця. Навички самостійної роботи учень повинен отримувати з перших уроків. Для цього необхідно визначати конкретні та певні завдання, досягати яких учень мусить свідомо та самостійно.

Робота над інструктивним матеріалом (гамами, вправами, етюдами) невід'ємна і важлива частина навчання музиканта. Робота учня над цим матеріалом має бути систематичною і постійною. Мета технічного матеріалу – рухова та звукова доцільність.

Систематична робота над гамами розвиває в учня точний ритм, вирівнює звучання, формує правильну координацію пальців, тембр, а також сприяє набуттю аплікатурних навичок. Основна вимога до виконання гам – постійний слуховий контроль, дотримання правильної аплікатури, чіткого метроритму, артикуляції та динаміки.

Для видобування на бандурі якісного та яскравого звуку використовують штучні нігті (плектри). Їх застосування значно розширює звукову палітру інструмента і дає можливість бандуристу займатися тривалий час, зберігаючи неушкодженими власні нігті. Педагогічна практика показує, щодо штучних нігтів слід вдаватися вже на початковому етапі навчання.

Удосконалення технічної майстерності ні в кого не викликає заперечень, однак робота над вправами деякими учнями сприймається неоднозначно. Те, наприклад, що технічні вправи іноді ґрунтуються на сухих, лапідарних фактурних формулах, зовсім не означає, що їх треба попросту ігнорувати. Не можна також їх відкидати лише тому, що декотрі бандуристи прекрасно обходяться без них, працюючи переважно над п'єсами.

По-перше, те що непотрібне для одних виконавців, може виявитися корисним для інших.

По-друге, технічні вправи, які потрібні для «розігрівання» руки,

приводять їх у робочий стан краще від інших засобів. Недаремно багато хто з виконавців починає свій робочий день саме з вправ.

По-третє, деякі технічні навички зручніше й легше розвивати на спеціально призначених для цього вправах, ніж на концертних п'єсах.

По-четверте, вправи без сумніву сприяють технічній витримці та впевненості виконання.

По-п'яте, за допомогою вправ зручніше налагодити систематичну роботу над розвитком техніки, тобто реалізувати свою працю.

Отже, що тендітніші думки й почуття має виразити виконавець, то чуйнішим і розвиненішим має бути його технічний апарат. Тільки досконала відточеність кожного елемента технічного апарату здатна забезпечити справжню виконавську творчість.

Неабияку роль у розвитку технічної майстерності відіграє свобода апарату як засобу свободи самовираження. Тому звільнення, свобода в апараті бандуриста має розумітися не як часткове, ізольоване, а як організована координація відповідних нервово-м'язових функцій організму. В цьому полягає організована координована свобода музиканта-виконавця. Така свобода, зумовлена зміною навантаження й розвантаження, напруги й звільнення, не тільки відчувається самим виконавцем, проявляючись в його рухах, але й слухачем. Для досягнення координованої свободи в процесі технічної роботи необхідний постійний нагляд за тим, щоб в жодній частині апарату бандуриста не з'явилася скутість.

М'язова свобода якнайчастіше пов'язана зі свободою психологічною. У концертному виступі це набуває першочергового значення. Тут проявляється закон єдності та взаємозв'язку функцій нашого організму. З одного боку, психологічна скутість заважає художній безпосередності та свободі виконання, зумовлюючи скутість апарату бандуриста, а з іншого – відсутність координованої свободи апарату обмежує можливості творчої передачі думок та почуттів виконавця.

Отже, користь від свідомої роботи над гамами та вправами до них тим

більша, що цікавішими і складнішими будуть поставлені музично-художні завдання, критерієм правильності відпрацювання яких є багатобарвний звуковий результат.

Список використаних джерел

1. Баштан С., Омельченко А. Школа гри на бандурі. К, 1984.
2. Трояко Н. Теоретичні аспекти виконавської техніки бандуриста. 1997.
3. Кабачок В., Юцевич Є. Школа гри на бандурі. К., 1958.
4. Созанський О. Школа вправності бандуриста. Л.-К., 2017.

Ревека Данило,
викладач Полтавської дитячої музичної
школи № 1 ім. П. Майбороди(м. Полтава)

ФОРМУВАННЯ ВОКАЛЬНОЇ КУЛЬТУРИ УЧНІВ У РОБОТІ ДИТЯЧОЇ МУЗИЧНОЇ ШКОЛИ

***Анотація.** У статті схарактеризована специфіка функціонування сучасної дитячої музичної школи, визначені основи вокальної культури, окреслені складові сучасного уроку з вокалу у мистецькій школі.*

***Ключові слова:** мистецький заклад, вокальна культура, урок, вокал.*

Школа мистецтв як мистецький заклад є багатofункціональним навчальним закладом, який реалізовує специфічно-професійні цілі – надати учням спеціальні знання та сформувати спеціальні уміння і навички у галузі музичного мистецтва. Крім того початкові спеціалізовані мистецькі навчальні заклади покликані формувати всебічно розвинуту особистість, розвивати естетичний смак, естетичний ідеал, аналітичне мислення, музичну пам'ять. Зазначимо, що найбільш обдаровані діти мають змогу після закінчення мистецької школи вступити у відповідні спеціальні навчальні заклади для подальшого навчання у мистецькій галузі.

Сьогодні у навчальному процесі дитячої музичної школи спостерігається зміщення акцентів із професіоналізації освіти на її виховні засади, що зумовило потребу у використанні нових програм, прогресивних